

Wtorek, 13 września 2016 r.

I

(Rezolucje, zalecenia i opinie)

REZOLUCJE

PARLAMENT EUROPEJSKI

P8_TA(2016)0320

Polityka spójności i strategie dotyczące badań naukowych i innowacji na rzecz inteligentnej specjalizacji

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 13 września 2016 r. w sprawie polityki spójności i strategii dotyczących badań naukowych i innowacji na rzecz inteligentnej specjalizacji (RIS3) (2015/2278(INI))

(2018/C 204/01)

Parlament Europejski,

- uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 4, 162 i 174–178,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006⁽¹⁾ (zwane dalej „rozporządzeniem w sprawie wspólnych przepisów”),
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1301/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i przepisów szczególnych dotyczących celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” oraz w sprawie uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1080/2006⁽²⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1304/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1081/2006⁽³⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1299/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie przepisów szczególnych dotyczących wsparcia z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna”⁽⁴⁾,
- uwzględniając Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1302/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1082/2006 w sprawie europejskiego ugrupowania współpracy terytorialnej (EUWT) w celu doprecyzowania, uproszczenia i usprawnienia procesu tworzenia takich ugrupowań oraz ich funkcjonowania⁽⁵⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 320.

⁽²⁾ Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 289.

⁽³⁾ Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 470.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 259.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 303.

Wtorek, 13 września 2016 r.

- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1300/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1084/2006 ⁽¹⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005 ⁽²⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 14 stycznia 2014 r. w sprawie inteligentnej specjalizacji: tworzenie sieci doskonałości na rzecz skutecznej polityki spójności ⁽³⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 9 września 2015 r. w sprawie inwestycji na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia: wspieranie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej w Unii ⁽⁴⁾,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 22 lutego 2016 r. zatytułowany „Plan inwestycyjny dla Europy: nowe wytyczne dotyczące łączenia funduszy strukturalnych i inwestycyjnych z EFIS”,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 10 czerwca 2014 r. zatytułowany „Badania naukowe i innowacje jako źródło ponownego wzrostu gospodarczego” (COM(2014)0339),
- uwzględniając szóste sprawozdanie Komisji w sprawie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej z dnia 23 lipca 2014 r. zatytułowane „Inwestycje na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia”,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 26 listopada 2014 r. zatytułowany „Plan inwestycyjny dla Europy” (COM(2014)0903),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 14 grudnia 2015 r. zatytułowany „Inwestycje na rzecz zatrudnienia i wzrostu gospodarczego – maksymalizowanie wkładu europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych” (COM(2015)0639),
- uwzględniając przewodnik opublikowany przez Komisję w 2014 r. zatytułowany „Enabling synergies between European Structural and Investment Funds, Horizon 2020 and other research, innovation and competitiveness-related Union programmes” („Tworzenie synergii między europejskimi funduszami strukturalnymi i inwestycyjnymi, programem ramowym »Horyzont 2020« i innymi unijnymi programami w obszarze badań naukowych, innowacji i konkurencyjności”),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 6 października 2010 r. zatytułowany „Polityka regionalna jako czynnik przyczyniający się do inteligentnego rozwoju w ramach strategii Europa 2020” – (COM(2010)0553),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 13 września 2013 r. zatytułowany „Mierzenie poziomu innowacyjności w Europie: w kierunku nowego wskaźnika” (COM(2013)0624),
- uwzględniając opinię Komitetu Regionów z dnia 4 maja 2012 r. zatytułowaną „Aktywne starzenie się: innowacje – inteligentna opieka zdrowotna – lepsze życie” ⁽⁵⁾,
- uwzględniając opinię Komitetu Regionów z dnia 30 maja 2013 r. zatytułowaną „Zlikwidować przepaść innowacyjną” ⁽⁶⁾,
- uwzględniając opinię Komitetu Regionów z dnia 7 października 2014 r. zatytułowaną „Środki wspierające tworzenie ekosystemów sprzyjających zakładaniu nowych przedsiębiorstw sektora zaawansowanych technologii” ⁽⁷⁾,
- uwzględniając dokument roboczy służb Komisji opublikowany w 2014 r. zawierający wytyczne dla decydentów i organów wykonawczych zatytułowane „Tworzenie synergii między europejskimi funduszami strukturalnymi i inwestycyjnymi, programem ramowym »Horyzont 2020« i innymi unijnymi programami w obszarze badań naukowych, innowacji i konkurencyjności” (SWD(2014)0205),

⁽¹⁾ Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 281.

⁽²⁾ Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 487.

⁽³⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2014)0002.

⁽⁴⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2015)0308.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 225 z 27.7.2012, s. 46.

⁽⁶⁾ Dz.U. C 218 z 30.7.2013, s. 12.

⁽⁷⁾ Dz.U. C 415 z 20.11.2014, s. 5.

Wtorek, 13 września 2016 r.

- uwzględniając projekt pilotażowy „Polityka spójności i synergie z funduszami przeznaczonymi na badania naukowe i rozwój: »schody do doskonałości«”,
 - uwzględniając działania przygotowawcze Parlamentu Europejskiego w regionie Macedonii Wschodniej i Tracji,
 - uwzględniając art. 52 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Rozwoju Regionalnego (A8-0159/2016),
- A. mając na uwadze, że w obecnych czasach kryzysu gospodarczego, finansowego i społecznego UE musi zintensyfikować swoje wysiłki w celu osiągnięcia inteligentnego i zrównoważonego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu;
- B. mając na uwadze, że intensyfikowanie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji to jeden z priorytetów inwestycyjnych w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) na lata 2014–2020; mając na uwadze, że wsparcie na rzecz innowacji jest znacząco zróżnicowane w UE i poszczególnych państwach członkowskich, w szczególności zaś w zakresie wykorzystania wiedzy i technologii w promowaniu innowacji;
- C. mając na uwadze, że w okresie programowania na lata 2014–2020 państwa członkowskie są po raz pierwszy zobowiązane do opracowania krajowych lub regionalnych strategii inteligentnej specjalizacji poprzez zaangażowanie krajowych i regionalnych instytucji zarządzających i zainteresowanych stron, takich jak instytucje szkolnictwa wyższego, przedstawiciele przemysłu i partnerzy społeczni, w proces odkrywania potencjału innowacyjności przedsiębiorstw;
- D. mając na uwadze, że inteligentna specjalizacja łączy i zbliża różne strategie polityczne, w tym w zakresie przedsiębiorczości, kształcenia i innowacji, w celu identyfikacji i wyboru przez regiony priorytetowych obszarów ich rozwoju i powiązanych inwestycji poprzez koncentrację na ich mocnych stronach oraz przewadze komparatywnej;
- E. mając na uwadze, że strategie RIS3 powinny przyczynić się do zwiększenia konkurencyjności gospodarki europejskiej, rozwoju europejskiej wartości dodanej w ramach innowacji, ułatwienia tworzenia większej liczby lepszych miejsc pracy i uwzględniania nowych doświadczeń; mając na uwadze, że powinny one przyczynić się do rozpowszechniania dobrych praktyk i stymulowania nowego ducha przedsiębiorczości, w połączeniu z funkcjonującym jednolitym rynkiem cyfrowym i inteligentną specjalizacją, które mogłyby prowadzić do nowych umiejętności, zasobów wiedzy, innowacji i tworzenia miejsc pracy w celu lepszego wykorzystania wyników badań naukowych i czerpania korzyści z wszystkich form innowacji;
- F. mając na uwadze, że rozwój strategii RIS3 wymaga procesu rozwoju mechanizmów zarządzania opartego na porozumieniu zainteresowanych stron określających miejscowe obszary największego potencjału strategicznego, wyznaczających strategiczne priorytety i przewidujących skuteczne usługi wsparcia dla przedsiębiorstw w celu maksymalizacji potencjału rozwoju opartego na wiedzy w regionie;
- G. mając na uwadze, że strategia RIS3 przyczynia się do wydajnego wykorzystania funduszy UE i uwalnia potencjał wszystkich regionów Unii, pomagając tym samym UE w zwalczaniu luk innowacyjnych, zarówno na szczeblu międzynarodowym, jak i wewnętrznym, aby stała się ona bardziej konkurencyjna w wymiarze globalnym;
- H. mając na uwadze, że terminowy i pomyślny rozwój strategii RIS3 w państwach członkowskich w dużym stopniu zależy od ich rosnącego potencjału administracyjnego w zakresie programowania, sporządzania budżetu, wdrażania i oceny ram politycznych w celu zwiększenia prywatnych inwestycji w badania, rozwój i innowacje; mając na uwadze, że rozwój ten musi uwzględniać fakt, że wstępne oceny strategii inteligentnej specjalizacji niosą jak dotąd niejednoznaczny przekaz, zwłaszcza w odniesieniu do wyboru priorytetów, co jest często postrzegane jako zbyt ogólne lub niewystarczająco związane z regionalnymi strukturami w zakresie gospodarki i innowacji i oznacza konieczność usprawnienia strategii inteligentnej specjalizacji pod tym względem;
- I. mając na uwadze, że platforma RIS3 wspiera oddolną partnerską wymianę oraz transfer wiedzy między uczestniczącymi regionami; mając na uwadze, że procesowi temu należy nadać priorytetowe znaczenie, jeżeli chodzi o przyszłe opracowywanie i wdrażanie inicjatyw w zakresie inteligentnej specjalizacji;

Wtorek, 13 września 2016 r.

Kluczowe znaczenie RIS3 dla wkładu polityki spójności w osiągnięciu celów strategii „Europa 2020”

1. podkreśla, że strategię inteligentnej specjalizacji ułatwiają koncentrację tematyczną i programowanie strategiczne europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych (funduszy ESI) oraz powodują zwiększenie ukierunkowania na rezultaty w praktyce, przyczyniając się w ten sposób do osiągania celów strategii „Europa 2020”; podkreśla, że celem tych strategii jest uzyskanie zrównoważonego wzrostu gospodarczego opartego na wiedzy oraz wysokiej jakości miejsc pracy we wszystkich regionach, nie tylko w regionach dobrze rozwiniętych, ale i będących w okresie przejściowym oraz w regionach słabiej rozwiniętych i na obszarach wiejskich oraz w regionach wsiarskich;
2. domaga się, aby nowe przepisy dotyczące warunków wstępnych przyznawania funduszy ESI były w pełni respektowane, co pozwoli zapewnić skuteczność strategii inteligentnej specjalizacji;
3. wzywa wszystkie zaangażowane podmioty do rozwijania RIS3 na bazie analiz obecnych zdolności, aktywów i kompetencji każdego regionu, do skoncentrowania się na procesie odkrywania potencjału innowacyjności przedsiębiorstw w celu wyszukania pojawiających się nisz lub przewagi komparatywnej sprzyjających inteligentnej specjalizacji, do unikania wymuszonej i sztucznej nadmiernej specjalizacji, a także do wzmocnienia partnerstwa sektora publicznego i prywatnego przy jednoczesnym unikaniu ewentualnych konfliktów interesów między sektorem prywatnym i publicznym;
4. popiera szeroką definicję innowacji jako przeobrażenia koncepcji w nowy lub udoskonalony produkt bądź w nową lub udoskonaloną usługę wprowadzaną na rynek, w nowy lub udoskonalony proces operacyjny wykorzystywany w przemyśle i handlu lub w nowe podejście do usług społecznych;
5. apeluje do regionów o opracowanie planów w zakresie innowacyjnych usług wsparcia uzupełniających lub zastępujących obecne usługi wsparcia, aby zapewnić danemu regionowi największy potencjał konkurencyjny, pomóc przedsiębiorstwom w zdobywaniu nowej wiedzy i technologii w celu utrzymania konkurencyjności, oraz dopilnować, by zasoby przeznaczone na badania i innowacje osiągnęły masę krytyczną;
6. apeluje do Komisji o dostosowanie ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń blokowych, tak aby europejskie fundusze strukturalne i inwestycyjne mogły oferować warunki „pieczęci doskonałości”;
7. wzywa władze krajowe do inwestowania w regionalną eksplorację informacji i dużych zbiorów danych, tak aby mogły wykazać wyjątkową przewagę konkurencyjną regionów i zrozumieć tendencje dotyczące regionalnych przedsiębiorstw w globalnym łańcuchu wartości;
8. jest zdania, że platforma S3, utworzona przez DG REGIO Komisji i zlokalizowana w Sewilli, odgrywa kluczową rolę w doradztwie dla regionów i określaniu wartości odniesienia dotyczących ich strategii innowacji, wspierając regiony słabiej rozwinięte oraz wzmacniając wielopoziomowe zarządzanie i synergie między regionami poprzez przekazywanie informacji, metod, wiedzy i porad krajowym i regionalnym decydom; podkreśla, że platforma ta powinna na bieżąco aktualizować swoją bazę danych, uwzględniając lokalne potrzeby, specyfikę oraz priorytety regionów i miast;
9. jest zdania, że platforma inteligentnej specjalizacji (S3) w Sewilli powinna zwrócić szczególną uwagę na słabiej rozwinięte regiony, a zwłaszcza pomagać im w kształtowaniu strategii i kierowaniu nimi;
10. uważa, że mniejsze regiony mają większe problemy z rozwijaniem i wdrażaniem strategii, i apeluje o opracowanie wniosków w celu zwiększenia wsparcia dla takich regionów, aby usprawnić wdrażanie strategii S3 oraz wymianę najlepszych praktyk;
11. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Komisja w ostatnim czasie skupiła się na regionach, które mają zaległości, w tym w ramach niedawnego projektu pilotażowego objętego działaniem przygotowawczym Parlamentu Europejskiego w regionie Macedonii Wschodniej i Tracji rozszerzonym na regiony w ośmiu państwach członkowskich do roku 2017;
12. z zadowoleniem przyjmuje kontynuację funkcjonowania platformy regionalnego monitorowania innowacji (RIM Plus), ustanowionej przez Dyрекcję Generalną Komisji ds. Wzrostu, a także utworzenie obserwatorium badań naukowych i innowacji przez DG RTD oraz różnego rodzaju związane z polityką ośrodki wiedzy w ramach DG JRC (KE), dostarczających krajowym i regionalnym podmiotom kompleksowych danych, wskaźników i wytycznych w ramach platformy S3;

Wtorek, 13 września 2016 r.

13. oczekuje na przyszłe szczegóły dotyczące Europejskiej Rady ds. Innowacji w celu utworzenia punktu kompleksowej obsługi dla podmiotów działających w zakresie innowacji, a tym samym mostu między osiągnięciami nauki a potrzebami przedsiębiorstw i władz publicznych w Europie;

14. przypomina, że finansowanie publiczne to nadal potężna siła napędowa dla innowacji; apeluje do właściwych władz o ostrożność przy poświęcaniu większej uwagi instrumentom finansowym, ponieważ finansowanie innowacji powinno odbywać się nie tylko w oparciu o dotacje, ale również z wykorzystaniem zdolności do pozyskiwania alternatywnych źródeł, takich jak pożyczki i gwarancje, przy jednoczesnym zachowaniu równowagi między dotacjami i źródłami alternatywnymi (finansowaniem publicznym i prywatnym);

Wielopoziomowy system zarządzania i jego potencjał

15. z przykrością stwierdza, że niektóre państwa członkowskie zdecydowały o stosowaniu krajowych strategii RIS3, nie dając władzom lokalnym i regionalnym możliwości przedstawienia swojego stanowiska, osłabiając w ten sposób oddolny proces odkrywania potencjału innowacyjności przedsiębiorstw, który powinien zawierać się w strategii RIS3; podkreśla znaczenie podejścia regionalnego, ponieważ RIS3 mogą być wdrożone skutecznie wyłącznie w oparciu o zasoby lokalne i regionalne; apeluje do odnośnych państw członkowskich o ponowne rozważenie zastąpienia krajowej strategii RIS3 strategiami regionalnymi, aby nie przegapić szans na osiągnięcie wzrostu gospodarczego, i domaga się – jeżeli będzie to wskazane – lepszej koordynacji między strategiami S3 na szczeblu krajowym i regionalnym w celu dostosowania ich w razie konieczności do przyszłych potrzeb i wymogów w zakresie zrównoważonego rozwoju, w szczególności w sektorze spożywczym i energetycznym; ubolewa, że zasada partnerstwa zawarta w art. 5 rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów nie była zawsze przestrzegana; apeluje do państw członkowskich o poszanowanie zasady partnerstwa na wszystkich etapach opracowywania i wdrażania umowy partnerstwa i programów operacyjnych;

16. jest zdania, że jakość współpracy administracji z zainteresowanymi podmiotami z regionu ma decydujący wpływ na powodzenie strategii RIS3 i znacząco zmniejsza ryzyko nieprawidłowego wyboru priorytetów; podkreśla przy tym znaczenie konsultacji z przedsiębiorstwami, w szczególności MŚP, ponieważ „wizja innowacyjna” może zostać z powodzeniem zrealizowana tylko wtedy, gdy przedsiębiorstwa także będą dysponować odpowiednim potencjałem jej wdrażania w praktyce;

17. podkreśla znaczenie lepszej koordynacji między wszystkimi szczeblami zarządzania w celu wspierania koncepcji podejścia oddolnego w strategiach regionalnych, z uwzględnieniem wszystkich organów i zainteresowanych stron w obszarze inteligentnej specjalizacji, a także ekspertów, społeczeństwa obywatelskiego i użytkowników końcowych, w celu przełamania „myślenia tunelowego”; zwraca uwagę na fakt, że niedostosowanie odnośnych regulacji w państwach członkowskich stwarza przeszkody w realizacji inwestycji w dziedzinie badań naukowych i innowacji;

18. wskazuje na ograniczoną rolę, jaką społeczeństwo obywatelskie odegrało w odniesieniu do strategii RIS3, i apeluje o zwiększenie jego udziału za pośrednictwem platform i partnerstw współpracy, ponieważ może to pomóc w lepszym kształtowaniu strategii, wzmocnieniu współpracy ze społeczeństwem i prowadzić do lepszego zarządzania;

19. podkreśla znaczenie zapewnienia podczas całego procesu wdrożenia ścisłej koordynacji pomiędzy programami operacyjnymi a RIS3;

20. wzywa do wzmożenia dialogu i współpracy między instytucjami UE (PE i Radą), a także na szczeblu wykonawczym (Komisja i krajowe organy wykonawcze) w celu stworzenia ram sprzyjających innowacyjności i badaniom oraz wzmocnienia wdrażania strategii RIS3 w kontekście zbliżającego się przeglądu wieloletnich ram finansowych 2014 r.;

21. zwraca się do Komisji i do pozostałych istniejących organów o udzielenie dodatkowego wsparcia potrzebującym go państwom członkowskim w związku z wdrażaniem strategii RIS3;

22. wzywa do stałych wysiłków zmierzających do zmiany mentalności oraz do ciągłego promowania innowacyjnych kierunków polityki w celu zwiększenia wewnątrzregionalnej, międzyregionalnej, ponadregionalnej, transgranicznej i międzynarodowej współpracy, między innymi poprzez makroregiony, za pośrednictwem istniejących narzędzi, takich jak INTERREG, aby kontynuować wzmocnianie europejskiej wartości dodanej w ramach strategii;

23. przypomina, że należy podkreślić znaczenie innowacji społecznych, które mogą pomóc w tworzeniu nowych modeli biznesowych oraz kultury prowadzenia działalności biznesowej, zapewniając w ten sposób odpowiednie otoczenie dla wdrażania gospodarki o obiegu zamkniętym;

Wtorek, 13 września 2016 r.

24. wzywa Komisję, by wystosowała łączny komunikat w sprawie wartości dodanej strategii RIS3 oraz ich wdrażania w programach operacyjnych, w związku z propozycjami w sprawie dalszych działań w siódmym sprawozdaniu w sprawie spójności;
25. ubolewa nad brakiem współpracy międzyregionalnej w oparciu o system inteligentnej specjalizacji; zauważa, że wspólne ramy strategiczne oferują możliwość wykorzystania do 15 % funduszy w ramach rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Spójności, Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejski Fundusz Morski i Rybacki) na taką współpracę poza własnym regionem; podkreśla, że art. 16.3 sprawozdania „Inwestycje na rzecz zatrudnienia i wzrostu gospodarczego – maksymalizowanie wkładu europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych” świadczy o tym, że jak dotąd nie wykorzystano w pełni tych możliwości; wzywa państwa członkowskie i władze regionalne, aby w większym stopniu wykorzystywały oferowane możliwości;
26. wzywa do stworzenia mechanizmów w zakresie elastyczności i koordynacji, które powiążą wyniki procesu RIS3 z wdrażaniem programu „Horyzont 2020” i innych programów; zachęca regiony, aby angażowały się w różne formy współpracy ponadnarodowej, takie jak inicjatywa „Vanguard”, „pieczęć doskonałości”, platforma wymiany wiedzy (KEP), platformy S3, schody ku doskonałości i regionalne systemy innowacji ośrodków kolokacji Europejskiego Instytutu Innowacji i Technologii (EIT); wzywa do ułatwiania rozwoju strategicznych partnerstw klastrów z myślą o pobudzeniu inwestycji, zacieśnieniu koordynacji, uzyskaniu synergii i stymulowaniu wymiany poglądów w celu uniknięcia powielania i nieefektywnego wydatkowania środków publicznych;
27. zachęca instytucje krajowe i europejskie, by kontynuowały monitorowanie tzw. przepaści innowacyjnej, która istnieje nie tylko pomiędzy państwami członkowskimi oraz regionami NUTS 2, ale również w coraz większym zakresie w obrębie państw członkowskich;
28. uważa, że należy uprościć procedury oraz zredukować zatory w procesie administracyjnym strategii;
29. wzywa odpowiednie władze wszystkich szczebli do uproszczenia procedur i ograniczenia wąskich gardeł w procesie administracyjnym strategii; zachęca do inwestycji w kapitał ludzki, w tym poprzez unijne partnerstwa międzyregionalne, w celu zwiększenia zdolności administracyjnych oraz zapewnienia skuteczności zarządzania procesem RIS3, jego realizacji i monitorowania przy jednoczesnym unikaniu tworzenia kolejnych warstw administracji; zachęca władze do priorytetowego potraktowania tych badań i innowacji w regionie, które posiadają taki potencjał, a na które inwestycje w tej dziedzinie nie są wystarczające;
30. wzywa regiony i państwa członkowskie do częstszego korzystania z budżetu dostępnego dla pomocy technicznej w celu zapewnienia skutecznej i sprawnej realizacji RIS3;
31. przypomina, że strategię inteligentnej specjalizacji powinny być również ważnym instrumentem walki z wyzwaniem społecznym, środowiskowym, klimatycznym i energetycznym, a także ważnym instrumentem rozpowszechniania wiedzy oraz dywersyfikacji technologicznej;

Usprawnienie synergii na rzecz wzrostu i tworzenia miejsc pracy

32. krytykuje brak synergii pomiędzy funduszami ESI i innymi instrumentami finansowymi UE, co utrudnia koordynację oraz zachowanie spójności i integracji finansowania unijnego, a także skutkuje osłabieniem ich wyników i wpływu; domaga się poświęcenia większej uwagi sposobom poprawy strategicznego podejścia do synergii oraz uwzględniania łączenia, komplementarności i potencjału instrumentów finansowania w sposób zapewniający pełne wykorzystanie gwarancji UE na rzecz finansowania platform inwestycji oraz dokładniejszego zbadania tych sposobów;
33. podkreśla potrzebę kontynuowania i pogłębienia podejścia tzw. potrójnej i poczwórnej spirali do inteligentnej specjalizacji na poziomie regionalnym, w które zaangażowane byłyby administracja publiczna, przedsiębiorstwa, uniwersytety i obywatele; podkreśla, że należy wzmocnić rolę dwóch ostatnich zespołów uczestników (tzn. wyższych uczelni/ instytutów badawczych i organizacji obywateli) w nowych programach unijnych i w nowych rodzajach finansowania;
34. wzywa do udzielenia większego wsparcia MŚP oraz nowym przedsiębiorstwom, jako że znaczna ich większość przoduje, jeżeli chodzi o radykalne innowacje, a także walnie przyczynia się do wyszukiwania lokalnych talentów w wielu dziedzinach oraz do zatrudniania ludzi młodych;

Wtorek, 13 września 2016 r.

35. zachęca do stałego poszukiwania wiarygodnych wskaźników monitorowania wyników innowacji na wszystkich poziomach zarządzania poprzez skuteczniejsze mobilizowanie i koordynowanie zasobów Eurostatu oraz innych odnośnych dyrekcji generalnych Komisji, z uwzględnieniem również osiągnięć OECD, ESPON oraz innych podmiotów w tej dziedzinie, takich jak krajowe urzędy statystyczne;

36. podkreśla, że skoordynowane i komplementarne wykorzystanie funduszy ESI w połączeniu ze środkami programu „Horyzont 2020” i EFIS zgodnie z opublikowanymi przez Komisję w lutym 2016 r. wytycznymi w sprawie komplementarności europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych oraz Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych zapewnia doskonałe warunki do pobudzenia innowacji na szczeblu regionalnym, krajowym i unijnym poprzez zwiększanie atrakcyjności inwestycji w badania i innowacje w celu przyciągnięcia kapitału prywatnego jako wsparcia uzupełniającego finansowanie publiczne; wzywa władze lokalne i regionalne do jak najlepszego wykorzystania możliwości łączenia tych narzędzi;

37. wzywa do działania w celu uzyskania informacji niezbędnych do osiągnięcia synergii między poszczególnymi obszarami polityki i instrumentami dostępnymi w ramach RIS3, takimi jak polityka spójności na lata 2014–2020, platforma inteligentnej specjalizacji, Europejskie Centrum Monitorowania Klastrow, Europejskie Partnerstwo Innowacji, Europejskie Forum Strategii, kluczowe technologie prorozwojowe oraz infrastruktury badawcze;

38. zachęca regiony wdrażające strategię RIS3 do umocnienia otwartej mentalności innowacyjnej oraz współpracy ekosystemowej w oparciu o model tzw. poczwórnej spirali;

39. podkreśla znaczenie dostosowywania edukacji i badań naukowych do rzeczywistych potrzeb rynku w celu zapewnienia, by nowe innowacje odpowiadały wyzwaniom i przyczyniały się do wzrostu gospodarczego;

Inteligentne miasta jako katalizatory RIS3

40. ponownie zwraca uwagę na kluczową rolę, którą obszary miejskie w UE mają do odegrania w rozwoju gospodarczym i społecznym Unii, działając jako węzły dla różnych podmiotów i sektorów, łącząc wyzwania i możliwości inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu oraz stanowiąc wiodące siły w zintegrowanej polityce nastawionej na dany obszar; wskazuje na znaczenie obszarów miejskich jako czynników katalizujących zasoby ludzkie, infrastrukturę i potencjał inwestycji w celu rozwijania klastrow na rzecz innowacyjności;

41. wzywa Komisję, by opracowując unijny program dla miast w celu stworzenia synergii oraz silnych powiązań umożliwiających skuteczne wykorzystywanie zasobów, uwzględniła RIS3 oraz inne programy w zakresie innowacji, ze szczególnym uwzględnieniem zintegrowanych inwestycji terytorialnych;

42. podkreśla, jak ważne jest ułatwianie innowacyjnej współpracy międzysektorowej, współpracy opartej na tzw. potrójnej spirali oraz współpracy transgranicznej związanej z wyzwaniami europejskimi w zakresie sprawiania, by regiony i miasta stawały się inteligentniejsze, bardziej ekologiczne, aby przyjemniej się w nich mieszkało i pracowało;

43. podkreśla konieczność ciągłego rozwijania i rozszerzenia na całą Europę koncepcji „połączonych inteligentnych miast”; z zadowoleniem przyjmuje zamiar holenderskiej prezydencji UE, aby stworzyć podejście oddolne dające miastom, w koordynacji z władzami regionalnymi, możliwości opracowania agendy miejskiej UE oraz przejścia z poziomu inteligentnych miast na poziom doskonałych miast; popiera w tym kontekście przygotowania „paktu amsterdamskiego”, w którym położono nacisk na trwały wzrost gospodarczy i tworzenie miejsc pracy, wspieranie powiązań między wszystkimi stronami, obywatelami i organizacjami społecznymi oraz promowanie zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu;

44. zwraca uwagę na propagowanie różnego rodzaju współpracy pomiędzy miastami oraz systemów wymiany informacji w dziedzinie inteligentnej specjalizacji i innowacji, takich jak Open and Agile Smart Cities wspieranych przez Komisję;

45. wspiera inicjatywy Komisji i Rady dotyczące agendy miejskiej UE w kontekście paktu amsterdamskiego; wzywa Komisję, by wspierała spójność polityki miejskiej i regionalnej; zwraca się do niej o wysunięcie w siódmym sprawozdaniu w sprawie spójności propozycji dostosowania do siebie inicjatyw „Inteligentne miasta” i RIS3 oraz stosowanych w ich ramach metod;

Wtorek, 13 września 2016 r.

Monitorowanie i ocena

46. zauważa, że chociaż większość regionów przyjęła RIS3, znacząca ich część musi kontynuować prace mające na celu spełnienie wymogów związanych z warunkami wstępnymi, a główne wyzwania dotyczą mechanizmu monitorowania, ram budżetowych i środków stymulowania inwestycji sektora prywatnego w badania naukowe i innowacje;

47. przypomina decydującym lokalnym i regionalnym o znaczeniu przyjętego przez nich zobowiązania do stosowania RIS3 jako instrumentu przemian gospodarczych w ich regionie, przez co wpływają również na politykę UE;

48. z zadowoleniem przyjmuje ukierunkowanie tych strategii regionalnych na obszary energii, zdrowia, technologii informacyjno-komunikacyjnych, zaawansowanych materiałów, żywności, usług, turystyki, zrównoważonych innowacji i transportu, gospodarki opartej na biomasie, systemów produkcyjnych oraz sektora kultury i sektora kreatywnego, a także na inne specjalizacje i szczególnie konkurencyjne sektory danego regionu; ubolewa jednak nad brakiem dostatecznej szczegółowości strategii i domaga się usprawnienia procesu wyznaczania priorytetów, aby uniknąć tym samym zagrożenia, że wszystkie strategie skupiać się będą na tych samych zagadnieniach; wzywa do opracowywania strategii nie tylko w dziedzinie zaawansowanej technologii, ale również technologii niskoemisyjnej oraz innowacji społecznych i zachęca wszystkie podmioty, by dążyły do krzyżowania się sektorów, jako że proces krzyżowania może pobudzać innowacje;

49. jest zdania, że wspieranie krajowych obserwatoriów strategii inteligentnej specjalizacji może przyczynić się do budowania solidniejszych systemów wskaźników monitorowania RIS3, w szczególności jeżeli chodzi o metodykę i szkolenia;

50. zauważa, że niektóre RIS3 są słabo udokumentowane, jeżeli chodzi o wykazanie ich wyjątkowych zalet w dziedzinie konkurencyjności w danym regionie, niektóre z nich nie dowodzą zdolności zaangażowanych podmiotów do wspierania innowacyjnych przedsiębiorstw lub badaczy w zakresie dostarczania badań stosowanych lub znalezienia komercyjnych zastosowań wyników badań; zwraca również uwagę, że niektóre regiony posiadają rozbudowane strategie oraz uproszczone wskaźniki monitorowania; nalega w związku z tym na zwiększenie zdolności władz publicznych do gromadzenia i oceny otrzymanych informacji, a także wzmożenia skoordynowanych wysiłków regionów i centralnych organów władzy na rzecz identyfikowania i standaryzacji istniejących już baz danych oraz ich udostępniania zainteresowanym podmiotom;

51. wzywa UE i państwa członkowskie do wykorzystywania istniejących już narzędzi, takich jak wspólnotowe badanie na temat innowacji, do okresowego (rocznego i śródk okresowego) monitorowania – zarówno ilościowego, jak i jakościowego – wdrażania strategii oraz do angażowania w ten proces wszystkich zainteresowanych podmiotów, w tym społeczeństwa obywatelskiego; zauważa, że zarówno regiony, jak i państwa członkowskie borykają się z podobnymi problemami w zakresie oceny monitorowania, oraz wzywa regiony do regularnego publikowania sprawozdań z realizacji swoich celów, co pozwoli lepiej ocenić oddziaływanie RIS3 oraz zagwarantować przejrzystość informacji z monitorowania oraz publicznego dostępu do nich; jest jednak świadomy, że strategie przyniosą skutki dopiero za wiele lat, w związku z czym wczesny monitoring powinien być dostosowany do rozsądnych oczekiwań;

52. zachęca regiony i państwa członkowskie do aktywnego zaangażowania w terminowe wdrażanie planów działania, zważywszy na docelowy termin zachowania zgodności z warunkami wstępnymi przypadający na grudzień 2016 r.; zwraca się do nich o ustanowienie i wdrożenie własnego mechanizmu monitorowania w ramach stałego przeglądu RIS3, z ukierunkowaniem na określenie nisz inwestycyjnych, w obrębie których regionalne podmioty zajmujące się innowacjami będą mogły uzyskać przewagę konkurencyjną lub ją utrzymać;

53. jest zdania, że wspólny udział w nadzorze i ocenie odnośnych instrumentów w obrębie RIS3, a także dostosowanie nadzoru i oceny do sprawozdawczości w ramach różnych instrumentów może tu znacząco pomóc; w związku z tym nawołuje wszystkie zainteresowane podmioty i decydujących do stworzenia synergii oraz do opracowania rozwiązań w zakresie gromadzenia i dokonywania syntezy danych ze strategii politycznych i instrumentów będących częścią konkretnych RIS3;

54. przypomina, że dobra „strategia papierowa” nie przyniesie oczekiwanych rezultatów bez wdrożenia usług wsparcia dla przedsiębiorstw;

Wtorek, 13 września 2016 r.

Główne wnioski i przyszłość RIS3

55. wyraża ubolewanie, że jakkolwiek w strategiach RIS3 często uznaje się, że istnieje potrzeba wspierania przedsiębiorstw w wykorzystywaniu wszystkich form innowacji, to jednak później wspierane są tylko innowacje oparte na wiedzy technologicznej; proponuje w związku z powyższym, by strategia RIS3 uwzględniała innowację również w innych dziedzinach takich jak usługi i branża twórcza, oraz przypomina o znaczeniu wszelkiego rodzaju systemów innowacji oraz instytucji, niezależnie od ich rozmiarów, oraz o znaczeniu ich powiązania z lokalnymi i regionalnymi klastrami;

56. zwraca uwagę, że strategie RIS3 muszą być odpowiednio wdrażane, jeśli mają zniwelować lukę innowacyjną oraz zwiększyć zatrudnienie i pobudzić wzrost gospodarczy w Europie; podkreśla, że w tym celu konieczne jest promowanie oddolnych strategii i wzmocnienie kontroli w zakresie potencjału RIS3 na wszystkich szczeblach zarządzania; uważa w tym względzie, że państwa członkowskie powinny zaangażować swoje krajowe urzędy statystyczne, aby pomóc regionom w rozwijaniu mechanizmów oceny i monitorowania;

57. uważa, że podejście partycypacyjne stosowane w strategiach musi zostać włączone do wszystkich procesów, również do procesu nadzoru i oceny, jako że rozszerzy to zakres współpracy w realizacji celów RIS3;

58. apeluje do UE i państw członkowskich, by nie zapominały, że instrument ten musi być wykonalny, operacyjny i skuteczny, tak by uniknąć nakładania na beneficjentów obciążeń administracyjnych;

59. wzywa Komisję, aby nakłaniała do dokonania przeglądu strategii w 2017 r. w celu zwiększenia ich efektywności i skuteczności oraz do informowania o ich wkładzie zarówno w przyszłą politykę spójności, jak i w badania i innowacje po roku 2020, z uwzględnieniem doświadczeń zdobytych w pierwszych latach ich realizacji; wzywa Komisję do zainicjowania konsultacji publicznych oraz do zorganizowania, przed opracowaniem siódmego sprawozdania w sprawie spójności, ogólnoeuropejskiej konferencji z udziałem Parlamentu, Komitetu Regionów i innych zainteresowanych stron;

60. uważa, że strategie inteligentnej specjalizacji mogłyby być ważnymi instrumentami w walce z wyzwaniem energetycznymi, w efektywnym gospodarowaniu zasobami i zapewnianiu bezpieczeństwa energetycznego;

61. wzywa Komisję, aby nadal wspierała rolę platformy S3, pomogła podnieść poziom szczegółowości strategii, a także nadal skupiała się na znaczeniu efektu mnożnikowego inwestycji prywatnych;

62. zwraca się do DG REGIO i platformy S3 o opracowanie i szerokie rozpowszechnianie krótkiego dokumentu politycznego na temat dotychczasowych doświadczeń RIS3, z uwzględnieniem następujących obszarów: 1) analiza SWOT doświadczeń; 2) wnioski wyciągnięte przez regiony i główne pułapki zaobserwowane w każdym z sześciu kroków opisanych w przewodniku RIS3; 3) zalecenia i znormalizowane szablony do ciągłej poprawy RIS3, które mają na celu ulepszenie projektowania strategii po roku 2020; oraz 4) potencjał ludzki potrzebny do skutecznego zaprojektowania i wdrożenia RIS3; uważa, że należy zachęcać sieci regionalne zajmujące się badaniami naukowymi i innowacjami oraz wspierać je w działaniach mających na celu propagowanie sukcesów oraz zdobytych doświadczeń, aby zakorzenić w regionach myślenie pod tym kątem na wszystkich szczeblach;

o

o o

63. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie oraz Komisji.
